

ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 201/22

Люксембург, 15 декември 2022 г.

Заклучение на генералния адвокат по дело C-204/21 | Комисия/Полша (Независимост и частен живот на съдиите)

Генерален адвокат Collins: Полският закон, който изменя правилата за устройството на общите съдилища и за Върховния съд, нарушава правото на Съюза

Нарушението на правото на Съюза се изразява в това, че лишава националните съдилища от възможността да гарантират, че правото на Съюза се прилага от независим и безпристрастен съд по всички дела, предоставяйки на Дисциплинарната колегия на Върховния съд компетентност да се произнася по въпроси, свързани със статута на съдиите, и нарушавайки правото на съдиите на неприкосновеност на личния живот и на защита на личните данни

След като на 20 декември 2019 г. Полша приема Закон за изменение по-специално на националните правила за устройството на общите съдилища и за Върховния съд (Законът за изменение), Комисията предявява срещу тази държава членка иск за неизпълнение на различни разпоредби от правото на Съюза. Комисията твърди, че Законът за изменение ограничава или изключва възможността национален съд да гарантира, че лицата, които предявяват права съгласно правото на Съюза, имат достъп до независим и безпристрастен съд, предварително създаден със закон. Комисията твърди също, че доколкото Законът за изменение предоставя на Дисциплинарната колегия на Върховния съд (Дисциплинарната колегия), чиято независимост и безпристрастност не са гарантирани, компетентност да се произнася по въпросите, свързани със статута на съдиите, този закон засяга независимостта на съдиите, чийто статут подлежи на преразглеждане от Дисциплинарната колегия. Освен това Комисията твърди, че като задължава съдиите да предоставят информация за своята обществена и социална дейност в сдружения и фондации с нестопанска цел, включително за членуването им в политическа партия, преди назначаването им, и да публикуват тази информация, Законът за изменение нарушава техните права на неприкосновеност на личния живот и на защита на личните данни.

Комисията иска също от Съда да разпорежи на Полша да спре прилагането на редица разпоредби от Закона за изменение до постановяване на решението по същество на иска за неизпълнение на задължения. С определение от 14 юли 2021 г.¹ заместник-председателят на Съда уважава молбата на Комисията за постановяване на временни мерки. На 27 октомври 2021 г. заместник-председателят на Съда² налага на Република Полша периодична имуществена санкция в размер на 1 000 000 EUR на ден до пълното изпълнение на задълженията, произтичащи от определението от 14 юли 2021 г., или при липса на такова изпълнение — до датата на обявяване на решението по дело C-204/21.

¹ Определение от 14 юли 2021 г., Комисия/Полша (C-204/21 R, вж. също прессъобщение № 127/21).

² Определение от 27 октомври 2021 г., Комисия/Полша (C-204/21 R, вж. също прессъобщение № 192/21).

В заключението му от днес генерален адвокат Anthony Michael Collins, първо смята, че Законът за изменение предоставя на Колегията за извънреден контрол и публични въпроси (Извънредната колегия) изключителна компетентност да се произнася по оплаквания, в които се твърди по-специално липса на независимост на съдия или съд, и да предоставя средства за правна защита в този контекст. В този смисъл генералният адвокат подчертава, че **само по себе си** предоставянето на компетентност на Извънредната колегия да се произнася по тези въпроси не възпрепятства националните съдилища да проверяват дали съдия или съд отговаря на изискванията за независимост. Напротив, ако тези съдилища изпитват съмнения дали са изпълнени изискванията за независимост, те могат да препратят въпроса на Извънредната колегия, която да вземе решение по него. Поради това генералният адвокат предлага на Съда да отхвърли иска на Комисията в частта, в която се оспорва законосъобразността на изключителната компетентност, предоставена на Извънредната колегия.

Второ, генералният адвокат посочва, че Законът за изменение **възпрепятства всички полски съдилища да повдигат или разглеждат въпроса дали даден съдия е бил законно назначен или дали може да упражнява правораздавателни функции**. Според генералния адвокат забраната надхвърля задължението съд да се въздържа от упражняване на контрол върху акт за назначаване на съдия от Президента на републиката и **възпрепятства полските съдилища от възможността да разглеждат въпроси за независимостта на съдебния състав**.

Трето, генералният адвокат отбелязва, че според Закона за изменение **разглеждането от съдия спазени ли са изискванията за независим и безпристрастен съд, предварително създаден със закон**, включително решение за отправяне на преюдициално запитване до Съда, **може да представлява дисциплинарно нарушение**. Тъй като Дисциплинарната колегия не отговаря на изискванията за независимост е безпристрастност³, съществува повишен риск **съответните разпоредби на Закона за изменение да бъдат тълкувани така, че да се улесни използването на дисциплинарния режим за оказване на влияние върху съдебни решения**.

Четвърто, генерален адвокат Collins посочва, че макар **Дисциплинарната колегия да не представлява независим и безпристрастен съдебен орган**, Законът за изменение ѝ предоставя компетентността да разглежда и решава дела, които имат пряко отражение върху статута на съдиите и помощник-съдиите и върху изпълнението на техните функции. Тези дела включват искания за предоставяне на разрешение за образуване на наказателно преследване срещу съдии и помощник-съдии или за тяхното задържане, дела, свързани с трудовото и социалноосигурителното право, които се отнасят до съдиите от Върховния съд, и дела, свързани с тяхното задължително пенсиониране.

Ето защо генералният адвокат смята, че **всички разпоредби на Закона за изменение относно забраната съдии да разглеждат въпроси за независимостта на съд, съответния дисциплинарен режим и предоставянето на компетентност на Дисциплинарната колегия да разглежда тези въпроси нарушават изискването за независим и безпристрастен съд по смисъла на правото на Съюза**. Ето защо генералният адвокат предлага **Съдът да уважи иска на Комисията във връзка с тези основания**.

Накрая, що се отнася до задължението съдиите да декларират членуването си в политическа партия, сдружение или функция във фондация с нестопанска цел и да публикуват тези данни, генералният адвокат смята, че такова изискване може да доведе до **обработване на чувствителни лични данни** по смисъла на ОРЗД. В този смисъл той подчертава, че Полша не е посочила какви мерки е предприела, за да гарантира правото на съдиите на защита на такива лични данни и правото им на неприкосновеност на личния им живот, **което само по себе си представлява нарушение на тези права**.

³ Решение от 15 юли 2021 г., Комисия/Полша (C-791/19, вж. също прессъобщение № 130/21).

ЗАБЕЛЕЖКА: Заключението на генералния адвокат не обвързва Съда. Задачата на генералните адвокати е да предложат на Съда, при пълна независимост, правно разрешение на делото, което им е поверено. Съдиите от Съда пристъпват към разисквания по делото. Съдебното решение ще бъде постановено на по-късна дата.

ЗАБЕЛЕЖКА: Искът за установяване на неизпълнение на задължения, насочен срещу държава членка, която не е изпълнила задълженията си, произтичащи от правото на Съюза, може да бъде предявен от Комисията или от друга държава членка. Ако Съдът установи неизпълнението, съответната държава членка трябва да се съобрази с решението във възможно най-кратък срок. К

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда

[Пълният текст](#) на заключението е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването

За допълнителна информация се свържете с Илияна Палъова ☎ (+352) 4303 4293

Кадри от прочитането на заключението са достъпни на „ [Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106

Поддържайте връзка!

